ياسىنجان سادىق چوغلان

جاللات خېنىم

(2)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ياسىنجان سادىق چوغلان

جاللات خېنىم

(تارىخىي رومان)

(2)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

魔鬼夫人/亚森江·沙迪克著.—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2006.3(2007.5 重印)
ISBN 978-7-228-08354-1

Ⅰ.魔… Ⅱ.亚… Ⅲ.长篇小说-中国-当代-维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.1247.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003)第 089124 号

责任编辑:买买提吐尔地·米尔孜艾合买提
责任校对:艾加尔古丽·吐尔逊
封面画者:阿布都秀库尔·克里木
封面设计:阿里甫·夏

著　　者	亚森江·沙迪克
编　　辑	艾尔肯·伊不拉音·湃达
责任编辑	买买提吐尔地·米尔孜艾合买提
责任校对	艾加尔古丽·吐尔逊
封面设计	阿里甫·夏
出版发行	新疆人民出版社
地　　址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
邮　　编	830001
印　　刷	新疆金版印务有限公司
经　　销	新疆维吾尔自治区新华书店
开　　本	880×1230 毫米　1/32
印　　张	29.75
版　　次	2006 年 3 月第 1 版
印　　次	2007 年 7 月第 2 次印刷
印　　数	5001—10100
定　　价	52.00 元

مەسئۇل مۇھەررىرى: مۇھەممەتتۇردى مىرزىئەخمەت
مەسئۇل كوررېكتورى: ھەجەرگۇل تۇرسۇن
مۇقاۋا رەسىمىنى سىزغۇچى: ئابدۇشۈكۈر كېرىم
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غالىب شاھ

جاللات خېنىم

(رومان)

ئاپتورى: ياسىنجان سادىق چوغلان
مۇھەررىرى: ئەركىن ئىبراھىم پەيدا
مەسئۇل مۇھەررىرى: مۇھەممەتتۇردى مىرزىئەخمەت
مەسئۇل كوررېكتورى: ھەجەرگۇل تۇرسۇن
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: غالىپ شاھ
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى: 830001
باسقۇچى: شىنجاڭ جىنبەن-مەتبەئە چەكلىك شىركىتى
ساتقۇچى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
فورماتى: 880×1230 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى: 29.75
نەشرى: 2006 ـ يىلى 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
باسمىسى: 2007 ـ يىلى 7 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 5001—10100
كىتاب نومۇرى: ISBN 978—7—228—08354—1
باھاسى: 52.00 يۈەن

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

مۇندەرىجە

بىرىنچى قىسىم

بىرىنچى باب شاھ قىلىچى قانسىرىغان 1
ئىككىنچى باب مەزھەپ توپانى.............................. 57
ئۈچىنچى باب تەخت غوۋغاسى 137
تۆتىنچى باب تىترىگەن زېمىن 191
بەشىنچى باب پاجىئەلىك قىسمەتلەر 249
ئالتىنچى باب سۈلۈك تۇمانلىرى 344
يەتتىنچى باب تۈندىكى قىساسخورلار 428

ئىككىنچى قىسىم

سەككىزىنچى باب ئەمەلگە ئاشمىغان سۈيىقەست 493
توققۇزىنچى باب داغ 589
ئونىنچى باب مۇھەممەدئىمىن باھادىرخان 692
ئون بىرىنچى باب شەيتان ئەلچىسى 812
ئون ئىككىنچى باب قىساسكار خېنىم 870
خاتىمە ئورنىدا 944

سەككىزىنچى باب

ئەمەلگە ئاشمىغان سۇيىقەست

1

بۇ يىل كۆز تولىمۇ سېخىيلىق بىلەن كەلدى. يەكەن دەرياسى بىلەن قاراشەھەر دەرياسىغا كەلگەن ئوتتۇراھال كەلكۈننى ھېسابقا ئالمىغاندا باشقا دەريا ـ ئېقىنلاردا ئانچە تاشقىن بولمىدى. ياز پەسلىدىكى ئەلۋەك سۇ ۋە زىيادە يامغۇر ـ يېشىندىن خالىي ھاۋا، سەئىدىيە تەسەررۇپىدىكى زېمىنلارنىڭ دېھقانچىلىقىدىن مول ھوسۇل ئېلىشىغا سەۋەب بولغانىدى. بۇغداي ـ قوناق خامانلىرىدا، قوغۇن ـ تاۋۇزلۇقلاردا، باغ باراڭلاردا بىر يىللىق ئەمگىكىنىڭ مېغىزىنى چاققان دېھقانلار: «بۇ يىل ئاللاتائالانىڭ رەھمىتى ياغدى. سۇلتان ئىسمائىلخان زامانى ئاسايىشلىق، ياخشىلىق، توقچىلىق، مەمۇرچىلىق بىلەن باشلاندى» دېيىشەتتى. دېمىسىمۇ بۈيۈك تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇب ـ شىمالىدىن ئىبارەت ئىككى بوستانلىقنى ئەلمىساقتىن تارتىپ ماكان تۇتۇپ ياشاپ، ئەۋلادتىن ـ ئەۋلادقا تىرىكچىلىك قىلىپ كېلىۋاتقان ئەمگەكچان، مەرد، ئاق كۆڭۈل ئۇيغۇر خەلقى يېقىنقى سەككىز ـ ئون يىل ئىچىدە بېشىدىن نۇرغۇن ئىسسىق ـ سوغۇقلارنى ئۆتكۈزگەنىدى. تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبىدىكى بوستانلىقتىكى خەلق قىش ـ ئەتىيازدا

قۇرغاقچىلىق ۋە بوران ئاپىتىگە ئۇچراپ بىر تامچە سۇغا زار
بولسا، ياز ۋە كۈزدە دەھشەتلىك كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچراپ ھاياتى
ۋە مال - مۈلۈكلىرىدىن ئايرىلىپ قالاتتى. تەڭرىتېغىنىڭ شىما-
لىدىكى بوستانلىقتا بولسا قىشتا قار ئاپىتى، ئەتىيازدا كەلكۈن،
ياز پەسلىدە چېكەتكە، كۈزدە مۆلدۈر ئاپىتى بولۇپ تۇراتتى.
سەئىدىيە سەلتەنىتىدە ئولتۇرغان خان - سۇلتانلار ھەر يىلى
خەزىنىدىن نۇرغۇن پۇل - خىراجەت ئاجرىتىپ، سۇ ئىنشائاتى
قۇرۇلۇشلىرىنى ئېلىپ باراتتى. كەلكۈن پەسلىدىن بۇرۇن
دەريا - ئېقىنلارنى پۇختىلاپ، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى قايتىدىن
چېپىپ، توما - تۇسمىلارنى يېڭىلايتتى، ئامبار - كۆللەرنىڭ
دامبىلىرىنى پۇختىلايتتى. شۇڭلاشقىمۇ، سەئىدىيە سەلتەنىتىدە
كۆكۈۋشىلىق مەرتىۋىسى يۇقىرى دەرىجىلىك مەنسەپ ھېسابلىنات-
تى ۋە بۇ مەرتىۋىگە خان جەمەتىدىكىلەر ياكى خاننىڭ ئەڭ ئى-
شەنچلىك ئەمىرلىرى تەيىنلىنەتتى. ئىنسانىيەت تارىخىدا تۇنجى
كەشىپ قىلىنغان سۇ تۈگمىنى پۈتۈنلەي ئومۇملاشقان بولۇپ،
ئەڭ چەت، بۇلۇڭ - پۇچقاقلاردىكى كەنت - قىشلاقلاردىمۇ
تۈگمەن تېپىلاتتى. مەخسۇس تۈگمەنچىلىكنى تىرىكچىلىك كەس-
پى قىلىپ، ئېقىن بويلىرىغا بىرەر يۈز تاش تۈگمەن چۆرۈپ،
كىشىلەرنىڭ ئۇننى تارتىپ بېرىپ بېيىپ كەتكەن بايلارمۇ خېلى-
لا بار ئىدى. كۈز پەسلىدە، دېھقانلار زەر - زىرائەتلىرىنى
خامانلىرىغا چەشلىگەن مەزگىللەردە تۈگمەنلەر باشقىچە ئاۋاتلى-
شىپ كېتەتتى. كۈز ۋە قىش پەسلىدە تۈگمەنلەرنىڭ ئاۋاتلاشقان-
لىقى ياكى چۆلدەرەپ قالغانلىقىغا قاراپ، دېھقانلارنىڭ شۇ يىل-
لىق ھوسۇلىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا ھۆكۈم قىلغىلى بولاتتى.
ساخاۋەتلىك كۈز ئايلىرىنىڭ بىرىدە، ئىككى - ئۈچ يۈزگە
يېقىن سوپى - دەرۋىشلىرىنى ئەگەشتۈرۈپ، سۇلتان ئىسمائىل-
خاننىڭ ھۇزۇرىغا زىيارەتكە ماڭغان خوجا ھىدايىتۇللا ئىشان
تازغۇن، يوپۇرغا، تىرىم قاتارلىق چوڭراق يۇرتلاردا بىرەر -

ئىككى كۈندىن تۇرۇپ، بۇ يۇرتلاردىكى مۇرىت - مۇخلىسلىرى
بىلەن دىدار - مۇلاقەتتە بولۇپ، ھەلقە - سۆھبەت، جەررە -
ساما سورۇنى تۈزۈپ، سۇلۇك تەرغىباتى ئېلىپ بارغاچ يولغا
چىققاندى. مانا بۈگۈن ئىشان پىرىنىڭ مۇبارەك پايە - قەدەملى-
رى يېتىدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپقان شىپھىتدۆڭ خەلقى، تۈگمەنچى
ئابدۇكېرىم باينىڭ يەكەن دەرياسى بويىدىكى تاش تۈگمىنى جاي-
لاشقان تۆپىلىكتىكى سەيناغا داستىخان سېلىپ، يولغا تەلمۈرۈپ
تۇرۇشاتتى. ھىدايىتۇللا ئىشاننىڭ①قېيناغىسى ئابدۇغوپۇر بەگ
ئىككى موزاي، يىگىرمە قوي سويۇپ، ئون قازاندا داش قاينىتىد-
ۋاتاتتى. ئىشان پىرىنىڭ كېلىشىنى كۈتۈپ، بۇ سەيناغا يىغىل-
غان ئۈچ مىڭغا يېقىن شىپھىتدۆڭلۈك سۇلۇكى ئىشقىيە مۇرىتلى-
رى غۇژمەك - غۇژمەك بولۇشقىنىچە داق يەردىلا ئولتۇرۇپ
«ھۆم - ھۆم» دېيىشكىنىچە زىكرى ئېيتىشىۋاتاتتى. سەيناننىڭ
تۆر تەرىپىگە سېلىنغان كىگىز - كۆرپىلەرنىڭ ئۈستىدە موللاق
ئېتىپ ئويناۋاتقان كەپسىز بالىلارنى چوڭلار پات - پات ۋارقى-
راپ، ھەيۋە قىلىپ قوغلىۋېتەتتى. كەپسىز بالىلار پارتلا قىلىپ
قاچاتتى - دە، يەنە بىردەمدىلا كۆرپە - كىگىز ئۈستىدە موللاق
ئېتىشاتتى. ئابدۇغوپۇر بەگ، ئابدۇكېرىم باي، پالتا خەلىپە،
مۇسا سوپى قاتارلىق بىر قىسىم يۇرت مۆتىۋەرلىرى جىگدە،
سۆگەت، توغراق، سۆۋادان تېرەكلىرى ئارىسىدىكى يولغا پات -
پات بويۇنداپ قارىشاتتى. «كېلىدىغان قەرەلى بولدى، ھېلى
كېلىپ قالار» دېيىشىپ كۆڭۈللىرىنى ئاۋۇندۇرۇشاتتى. يېكەن،
قومۇش ۋە ئالىقانداق سۇ ئۆسۈملۈكلىرى ئارىسىدىن شىلدىرلاپ
ئېقىپ، تۆۋەن تەرەپتىكى يىگىرمە تاش تۈگمەننىڭ چاقپەلىكىنى
گۈلدۈرلىتىپ ئايلاندۇرۇپ تۇرغان ئۆستەڭ بويىدىكى قېرى

---

① ھىدايىتۇللا ئىشان 1650 - يىلى شىپھىتدۆڭگە سۇلۇك تەرغىباتى بىلەن كېلىپ، شىپھىت-
دۆڭلۈك ئوبۇلھادىبەگنىڭ قىزىغا ئۆيلەنگەندى. ئوبۇلھادىبەگ بارلىق مال - مۈلۈكلىرىنى،
چارۋىلىرىنى، شىپھىتدۆڭ زېمىنىنىڭ خېلى كۆپ قىسمىنى ئىگىلەيدىغان ئاتا مىراس زېمىنىنى
ھىدايىتۇللا ئىشانغا تەقدىم قىلىپ، ئىشقىيە سۇلۇكى ئۈچۈن ۋەخپە قىلىۋەتكەندى.

سۆگەتلەرنىڭ سايىسىدە تـاغار ـ تاغارلاپ قوغۇن ـ تاۋۇز، سې-
ۋەت ـ سېۋەتلەپ ئالما، ئامۇت، نەشپۈت، ئانار، شاپتۇللار دۆۋىلىنىپ كەتكەنىدى. ئۆي ـ ئۆيلەردىن ئاچىققان چىنە ـ قاچا، لېگەن ـ تاۋاق، ھېجىر ـ ئاياقلارنى ئاياللار ئۆستەڭ سۈيىدە پاكىز يۇيۇپ تەقلەپ قويغـانىدى. قـول سۈيى ئېلىش ئۈچۈن ھازىرلاپ قويۇلغان ئاپتۇۋا ـ چىلاپچىلارمۇ بىرەر يۈز يۇرۇشتىن ئاشقانىدى. ئىشقىلىپ، خوجا ھىدايىتۇللا ئىشاننى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن تەييارلانغان بۇ سورۇن خېلىلا كاتتا ھەشەم بىلەن تۈزۈل-گەنىدى. كۈن پېشىندىن قايرىلغان مەھەلدە يىراقتىن «ھۇئاللاھ ھۇ ـ ھۇ!» دېگەن جەررە ساداسى ئاڭلاندى. بۇ ئاۋاز بىلەن تەڭ دەل ـ دەرەخلىك يولدىن ئاسمانغا قويۇق چاڭ ـ توزان كۆتۈرۈل-دى. «ھۇ ـ ھۇ» سادالىرى بارغانسېرى كۈچىيىپ شېھىتدۆڭ ئاسمىنىدا ھەيۋەتلىك گۈلدۈرلەيتتى. چاڭ ـ توزانلار ئاسمانغا خۇددى بۇلۇتتەك كۆتۈرۈلەتتى. شۇنداقلا قارىغان كىشىگە بۇ كۆرۈنۈش شېھىتدۆڭ زېمىنىغا خۇددى بىر توپ بۆرە ـ قاۋان، جىن ـ شاياتۇنلار باستۇرۇپ كېلىۋاتقاندەك تۇيغۇ بېرەتتى.

— كەلدى، كەلدى، ھەزرىتى سەئىدىل ئەزەم خوجا ھىدايە-تۇللا ئىشان پىرى بۇزرۇكىمىز يېتىپ كەلدى، ئەينا، — دېدى ئابدۇغوپۇربەگ دەس ئورنىدىن تۇرۇپ ھاياجانلانغان ھالدا.

يىراقتىن دەۋرەپ كېلىۋاتقان بىر توپ ئالامانىڭ قارىسى كۆرۈندى.

ئابدۇغوپۇربەگ، ئابدۇكېرىم باي، پالتا خەلىپە، مۇسا سو-پىلار ئالامان تەرەپكە قاراپ باشلىرىدىكى دوپپىلىرىنىڭ چۈشۈپ قالغىنىغا قارىماي يۈگۈرۈشتى. غۇژمەك ـ غۇژمەك بولۇپ ئول-تۇرۇشقان شېھىتدۆڭلۈكلەر دۈررىدە ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئۇلارغا ئەگەشتى. شېھىتدۆڭگە باستۇرۇپ كېلىۋاتقان ئالامانىڭ ئالدىدا خوجا ھىدايىتۇللا ئىشان ئاق ئارغىماق ئۈستىدە مەغرۇر ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ ئارقىسىدىن كېلىۋاتقان خەلىپە، سوپى ـ

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

دەرۋىشلەرنىڭ يېگىرمە نەچچىسى ئاتلىق، قالغانلىرىنىڭ يېرى-
مى ئېشەكلىك، يېرىمى پىيادە ئىدى. يول ئازابى ۋە ئاچلىق
ئۇلارنى خېلىلا چارچىتىۋەتكەن بولۇپ تولىمۇ ھارغىن كۆرۈنەت-
تى. ئۇلار ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كېلىۋاتقان شېھىتدۆڭلۈكلەرنى
كۆرۈپ، ھارغىنىنىمۇ ئۇنتۇپ، جېنىنىڭ بارىچە جەررە تارتىشقا
باشلىدى. شورلۇق يەردە گۈلۈپ - گۈلۈپ دەسسەپ بىردە ئوڭ
يانغا، بىردە سول يانغا چۆرگىلەپ، ھەرە تارتىشماق ئۇسسۇلىنى
ئويناپ ساما سېلىشتى. ئاياغلىرى ئاستىدىن ئاچچىق شور توپىلار
پۇر - پۇر توزۇپ ھاۋاغا كۆتۈرۈلەتتى ۋە دىماغلارنى ئېچىشتۇرات-
تى. بۇ سوپى - دەرۋىشلەرنىڭ ئۇستىۋېشى، يۈز - كۆزى، چاچ-
ساقاللىرى، ھەتتا بويۇن - قۇلاقلىرىغىمۇ بىر ئىلىك توپا قونغا-
نىدى. ئاۋازى پۈتۈپ كاركىراپ قالغان ھاپىزلار جېنىنىڭ بارىچە
ھۆكمەت ئوقۇيتتى. باشقىلار ئۇنىڭغا ماسلىشىپ جەررە تارتاتتى:

بەندە نەچچە ياش ياشىسا ئۆلمەكى بار،
گەۋھەر كۆزىگە بىر كۈن تۇپراق تولماقى بار،
بۇ دۇنيادا سەپەر قىلغان كەلمەكى بار،
ئاخىرەتكە سەپەر قىلغان كەلمەس ئەرمىش[1].
ھۆم ئاللا ھۆم - ھۆم!
ھۇۋى ئاللا، ھۆم!
......

ئابدۇغوپۇربەگ، ئابدۇكېرىم باي، پالتا خەلپە، موسا سو-
پىلار ھۆركىرەپ - يىغلاشقىنىچە ئاق ئارغىماق ئۇستىدىكى ھىدا-
يىتۇللا ئىشاننىڭ ئۈزەڭگە دەسسەپ تۇرغان ئۆتۈكىنى، تونىنىڭ
پەشلىرىنى بىر - بىرىدىن قىزغىنىپ تۇرۇپ سۆيۈشتى. ئۇلار-

① بۇ كلاسسىك شائىر ئەھمەد يەسەۋىنىڭ شېئىرى.

نىڭ ئارقىسىدىن دەۋرەپ كەلگەن كىشىلەر بىر - بىرىنى قىستىشىپ، ئىتتىرىشىپ ھىدايىتۇللا ئىشاننىڭ ئايىغىنى، تونىنىڭ پېشىنى سۆيۈشكە، كۆزلىرىگە سۈرتۈشكە ئىنتىلەتتى. قورشاۋدا قالغان ئاق ئارغىماق بۇ قىستا - قىستاڭچىلىقتا ئىزىدا تۇرالماي ئالدى - كەينىگە، ئوڭ - سولغا مۇدۇرەيتتى. كىشىلەر توپى تەلۋىلەرچە چۇقان سالاتتى، ھىدايىتۇللا ئىشانغا بەس - بەستە مەدھىيە - تىلەكلىرىنى بىلدۈرۈشەتتى.

— ھارمىغايلا، پىرۇلھەق!

— قۇتبىل ئەقتابىمىزنىڭ پايە - قەدەملىرىگە مۇبارەك!

— ماڭا يول بېرىڭلار، يارانلار، ئىشان پىرىمنىڭ ئۈزەڭگىسىنى كۆزۈمگە سۈرتۈۋالاي.

— سۇلتانۇل مۇھەققىقىنىڭ جامالىغا قېنىۋالاي.

— ئاھ، ۋەلىيۇللا خوجام...

— ئاھ، جانابىي پىرى بۇزرۇكۇم...

— ئى ئاللا، بۇزرۇكۋارىمىزنىڭ ئاپتاپتەك جامالىنى كۆرۈشكە نېسىپ قىلغىنىڭ ئۈچۈن مىڭ قەتلە شۈكرى!

— ئاھ، ئىشان خوجام، مەنكىم پېقىر مىسكىنلىرىگە بىر دۇئا قىلىپ قويسىلا.

ئاق ئارغىماق ئۈستىدە ھىدايىتۇللا ئىشان ئەتراپىنى ئورۇۋالغان مۇرىتلىرىغا ئىككى قولىنى كۆكسىگە ئېلىپ ئېھتىرام بىلدۈرەتتى. كۆرۈشۈش ئۈچۈن ئارىدەك سوزۇلغان قوللارغا قولىنى چالا - بۇلا تەگكۈزەتتى. شۇ تاپتا ئاتلىق ئۇزاق يول يۈرۈپ، تېقىملىرى ئۇيۇشۇپ كەتكەن ھەم قورسىقى ئېچىپ كۇركىراپ كەتكەن ھىدايىتۇللا ئىشاننىڭ ئاتتىن چۈشۈپ، يۇمشاق كۆرپە ئۈستىدە تازا بىر ئېغىناپ يېتىۋالغۇسى بولسىمۇ، ئەمما ئەتراپىدىكى شۇنچىۋالا مۇرىتلىرىنىڭ كۆرسىتىۋاتقان زىيادە ھۆرمەت، ئېتىقادىدىن ئۇيىلىپ، چىرايىغا يالغان كۈلكە يۈگۈرتۈپ تۇرۇشقا مەجبۇر بولۇۋاتاتتى. ئۇ بىرەر ئامال قىلمىسا ئات-

تىن چۈشەلمەيدىغانلىقىنى ھېس قىلدى - دە، ئوڭ تەرىپىدە ئىككى قەدەم يىراقلىقتا تۇرغان خەلىپىسى موللا ساقىغا قاراپ كۆز ئىشارىسى قىلدى. خوجىسىنىڭ ھەربىر چىراي ئىپادىسىدىن ئوي - خىيالىنى بىلىشكە ئادەتلەنگەن موللا ساقى ئىشاننىڭ مەقسىتىنى دەرھال چۈشەندى - دە، ئۆزەڭگىگە دەسسەپ ئات ئۈستىدە ئۆرە بولدى ۋە دەۋرەپ تۇرغان ئالامانغا ۋارقىراپ تۇرۇپ سۆزلىدى:

— ئى شېھىتدۆڭلۈك يارانلار، سەبرى قىلغايسىزلەر، ئۇزاق يول يۈرۈپ ئىشان پىرىمىزغا ھاردۇق يەتتى. قۇتبىل ئەقتابىمىزنى ئارامگاھقا باشلىغايسىزلەر. ئارام ئالغاچ دىدارى - مۇلاقەت بولغايمىز...

موللا ساقى خەلىپىنىڭ سۆزلىرى ئابدۇغوپۇر بەگ قاتارلىق شېھىتدۆڭ مۆتىۋەرلىرىگە تەسىر قىلدى. ئۇلار ئىشان خوجىسىنى تېخىچىلا ئەتىگەندىن بېرى تەييارلىغان سورۇنغا باشلىمىغانلىقىنى ئېسىگە ئېلىشتى - دە، ئەتراپتىكىلەرنى ۋارقىراپ جىمىقتۇردى.

— پوش - پوش، ئىشان بۇزرۇكۋارىمىزغا يول بېرىڭلار، — ئابدۇغوپۇربەگ ئاق ئارغىماقنىڭ چۇلۋۇرىنى بوينىغا سېلىپ تۇرۇپ، ئادەملەر توپىدىن يول ئاچتى. ئابدۇكېرىم باي، پالتا خەلپە، مۇسا سوپىلار ئاق ئارغىماقنىڭ يايلىغا، ھىدايەتۇللا ئىشاننىڭ ئايىغىغا ئېسىلىپ ماڭدى.

تۇگمەن بويىدىكى سەيناغا يېتىپ كەلگەندىن كېيىن ھىدايەتۇللا ئىشاننى يۆلەشتۇرۇپ دېگۇدەك ئاتتىن چۈشۈردى - دە، تۆر تەرەپتىكى قوشلاپ سېلىنغان كۆرپىگە تەكلىپ قىلدى. ئىشاننىڭ ئوڭ تەرىپىدىن شېھىتدۆڭنىڭ مۆتىۋەرلىرى، سول تەرىپىدىن موللا ساقى قاتارلىق يۇقىرى دەرىجىلىك خەلىپىلىرى ۋە سۇلۇك تەرغىباتچىلىرى ئورۇن ئالدى. باشقا سوپى - دەرۋىشلەر ۋە شېھىتدۆڭلۈك مۇرىتلارمۇ كىگىز يېتىشكەنلىرى كىگىز-

ده، كىگىز يېتىشمىگەنلىرى داق يەردىلا يۇمىلاق سورۇن تۈزۈپ ئورۇن ئېلىشتى. ھەممەيلەن جايلىشىپ ئولتۇرۇپ بولغاندىن كېيىن ئىشان دۇئاغا قول كۆتۈردى. ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ھەممە ئادەم ئالىقانلىرىنى جۈپلەپ ئېگىز كۆتۈرۈشتى. ئىشان ئاۋازىنى ئۈنلۈك چىقىرىپ تۇرۇپ شېھىتدۆڭدىكى بارلىق مۇرىتلىرىغا ئۇزۇندىن ـ ئۇزۇن دۇئا قىلىپ بولغاندىن كېيىن «ئاللاھۇ ئەكبەر» دەپ ئالىقىنىنى يۈزىگە سىيپىدى ۋە قايتىدىن ئېسەنلىك سورىدى.

دۇئادىن كېيىن يۈزلىگەن ئاپتۇۋا ـ چىلاپچىلار ھەرىكەتكە كېلىپ قول سۇيى ئېلىنىپ، داستىخان سېلىندى. يۈزلىگەن ئادەملەر لېگەن ـ لېگەنلەردە قوغۇن ـ تاۋۇزلارنى، ئالما، ئا-مۇت، شاپتۇل ... قاتارلىق يەل ـ يېمىشلارنى داستىخانغا توشۇش-تى. ئۇنىڭغا ئۇلاپلا ھەربىر لېگەنگە توققۇزدىن تىزىلغان نانلار داستىخانغا قويۇلدى ـ دە، چاشگاھ ۋاقتىدىن بىرى قايناپ، راسا پىشىپ تىترەپ تۇرغان ئىككى موزاينىڭ گۆشى تارتىلدى. پۈتۈن پىشۇرۇلغان يىگىرمە قوينىڭ ئۆچى يوغان كاساڭلارغا سېلىنىپ، ھىدايىتۇللا ئىشاندىن باشلاپ مەلۇم ئارىلىق قالدۇرۇپ، داستى-خانغا كەلتۈرۈلدى. شېھىتدۆڭلۈكلەر پۈتۈن پىشۇرۇلغان قوي-نىڭ گۆشىنى «ئۆچ تارتتۇق» دېيىشەتتى. ئەڭ ھۆرمەتلىك مېھمانلاردىن بىرى قوينىڭ گۆشىنى پارچىلاپ، ناننىڭ ئۈستىگە ئېلىپ تەقسىملەپ بېرەتتى. پارچىلانغان گۆشنىڭ چوڭ ـ كى-چىكلىكى داستىخاندا ئولتۇرغان مېھماننىڭ نوپۇز ـ ئابرۇيىغا قاراپ بەلگىلىنەتتى، ئەڭ ئاخىرىدىكىلەرگىمۇ قويرۇق مايدىن بىرەر توغرام تەقسىم بولاتتى.

داستىخاندا بىر چۆگۈن چاي قاينىمىچىلىك ۋاقىت جىمجىت-لىق ھۆكۈم سۈردى. پەقەت ئادەملەرنىڭ گۆش يەۋاتقان ۋاقتىدى-كى «شالاپ ـ شۇلۇپ»، «مالاچ ـ مالاچ» لىرىلا ئاڭلىناتتى. مېھمان كۈتۈشكە مەسئۇل بولغان بىرەر يۈزگە يېقىن شېھىتدۆڭ-

لۇك مۇرىتلار داستىخاندىكى شاپاق ـ شۆپۈك، سۆڭەكلەرنى ئېلىۋېتىپ، يېگىدىن پىچىلغان قوغۇن ـ تاۋۇزلارنى، پاكىز يۇيۇلغان ئالما، ئامۇت، شاپتۇللارنى تولۇقلاپ تۇراتتى. ئارىدىن ئۇزاق ئۆتمەي ئىشاننىڭ ئالدىغا دورا ـ دەرمەكلەر سېلىپ، سىڭدۈرۈپ پىشۇرۇلغان زىخ كاۋىپى كەلتۈرۈلدى. ئىشان تەكەللۇپسىزلا كاۋاپتىن يەتتە ـ سەككىز زىخنى سىيرىۋەتتى ـ دە، كار ـ كار قىلىپ كېكىردى. مايلاشقان قوللىرىنى ئابدۇغوپۇربەگ ئۇزاتقان يىپەك رومالغا ئالدىرىماي سۈرتتى. دېمەك، ئىشان تويغانىدى. باشقا سوپى ـ دەرۋىشلەر تىرناقلىرى ۋە بەكىلىرىنىڭ ئۇچى بىلەن چىشلىرىنى كولىغاچ «بىزگىمۇ بىرەر ـ ئىككى زىختىن كاۋاپ ئىلتىپات قىلسا ئىكەن» دېگەن تەمەدە كۆزلىرىنى ئوچاق بېشىغا تىكىشەتتى. كاۋاپتىن ئۈمىدىنى ئۈزگەنلىرى قوللىرىدىكى ماي يۇقۇندىلىرىنى ئاۋۋال ساقال ـ بۇرۇتلىرىغا، ئاندىن يۈزلىرىگە ۋە توڭرا بېسىپ قارىداپ كەتكەن بەلۋاغلىرىغا سۈرتۈشەتتى.

ھىدايىتۇللا ئىشان ئۆزىگە بارلىق ۋۇجۇدى بىلەن تىكىلىپ تۇرغان شېھىتدۆڭلۈك مۇرىتلىرىغا، تولا سۆزلەپ يادقا بولۇپ كەتكەن نۇتقىنى باشلىدى:

— شېھىتدۆڭ — ئۇلۇغلىرىمىزنىڭ نەزىرى چۈشكەن مۇقەددەس يۇرتتۇر. شۇڭا، بۇ يەردە ئەۋلىيا ـ ماشايىخلار غايىبتىن پات ـ پات پەيدا بولۇپ، ئەھلى سۇلۇكتىكى مۇرىت ـ يارانلارنىڭ ئىش ـ ئەھۋاللىرىدىن خەۋەر تېپىپ، مۇبارەك نەزەرلىرىنى تاشلاپ دۇئالاردا بولۇپ تۇرىدۇ. ئاستانە ھىجرىتىگە نىيەت قىلىشتىن ئاز كەم بىر ھەپتە ئىلگىرى ھەزرەتتىكى پەدەرۇ بۇزرۇك مازار پادىشاھىمنىڭ مەقبەرىسىدە ئېتىكاپتا ئولتۇرۇپ شۇنداقلا بىر كەشپۇ كارامەت قىلىۋىدىم، كۆزنى يۇمۇپ ـ ئاچقۇچە ئۆزۈم-

نى ئالەمىي مەلەكۇتتا①كۆردۇم. ئېرىقلىرىدا ئابىزەمزەملەر ئېقىپ
تۇرغان باغۇ ئېرەمنى شۇنداق ئايلىنىپ كېتىپ بارسام، بابائى
بۇزرۇك مەخدۇم ئەزەم سەججادە نىشىن ۋەلىيۇللا ھەزرەتلىرى
پەرىشتە ـ مالائىكىلەر بىلەن مۇلاقەتتە بولۇپ ئولتۇرغانىكەن،
بېرىپ ئۇلارغا سالام بەردىم. بىر پەس مۇلاقەتتە بولغاندىن كې-
يىن تۇيۇقسىز بابائى بۇزرۇك ھەزرەتلىرى سوراپ قالدى:
«ئى پەرزەنت، شېھىتدۆڭدىكى ئەھلى سۇلۇك يارانلار بىلەن
كۆرۈشتىڭىزمۇ؟»
«ياق» دەپ جاۋاب بەردىم مەن.
جاۋابىمنى ئاڭلاپ بابائى بۇزرۇك ۋەلىيۇللانىڭ مۇبارەك جا-
مالىنى نارازىلىق بۇلۇتلىرى قاپلىدى.
«بىلىڭكى، ئى پەرزەنت، شېھىتدۆڭدە ئاللانىڭ ئىنايىتىگە
مۇيەسسەر بولغان بىسيار يارانلىرىڭىز باردۇر. ئول يارانلىرىڭىز
كېچەيۇ كۇندۇز سىز قۇتبىل ئەقتاب بۇزرۇكۋارنىڭ جامالىغا
تەشنا بولۇپ، يولىڭىزغا تەلمۈرۈپ تۇرماقتا. ئۇلار پانىي دۇنيا-
نىڭ پۇچەك پۇلىغا ئەرزىمەيدىغان مەئىشەتلىرىدىن كېچىپ، سائا-
دەتمەن سۇلۇكى ئىشقىيە يولىنى يۇرەكلىرىگە جا قىلىپ، سىز-
نىڭ پېشىڭىزنى تۇتقاندۇر. بېرىڭ، ئۇلار بىلەن دىدار ـ مۇلاقەت-
تە بولۇپ، تىلەكلىرىنى ئىجابەت قىلىڭ.»
بابائى بۇزرۇكنىڭ بېشارىتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن دەرھال
تەييارلىق قىلدىم ـ دە، شېھىتدۆڭگە قاراپ يول ئالدىم.
ئىنشائاللا مانا ھازىر سىز مۇرىتلىرىم بىلەن دىدارلىشىپ ئول-
تۇرۇپتىمەن.
ھىدايىتۇللا ئىشان نۇتقىغا بارلىق سەزگۇلىرىنى ئىشقا سې-
لىپ، ئاڭلاپ ئولتۇرغان مۇرىتلىرىغا قاراپ داۋام قىلدى:
— ئىنسانغا بارلىق بالايىئاپەتلەر نەپسىدىن كېلۇر.

① ئالەمىي مەلەكۇت — پەرىشتىلەر ئالىمى.

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com